

Dat je verdriet hebt bij het verliezen van een partner, ouder of kind is voor iedereen goed voor te stellen. Rouwen om een overleden broer of zus doe je vaak alleen. Dit verdriet gaat veelal onopgemerkt aan de buitenwereld voorbij. Minke Weggemans deed onderzoek en schreef het boek 'Broederziel alleen'. Een boekje met uitleg over de relaties tussen broers en zussen en over de verwerking van hun dood.

Broederziel alleen

TEKST: JESSICA OOSTEN

Het verlies van een broer of zus is biologisch gezien het 'meest dichtbij' verlies: je had het zelf kunnen zijn. Toch wordt er weinig over gesproken of naar gevraagd. „Mensen vragen: heb je nog meer broers en zussen, alsof dat het verdriet minder erg maakt. Toevallig komt die ene broer niet meer terug.“ Minke Weggemans is zoals ze het zelf zegt: „Helaas een ervaringsdeskundige“. Zij verloor vier broers en een zus, allemaal door ziekte. „Mijn omgeving weet daar eigenlijk niet zo-

Minke Weggemans

veel van. Ik sprak er niet zoveel over. Het is ook niet sociaal aanvaardbaar gedrag om maar steeds over de dood van je broer of zus te praten. Soms komt het onderwerp even voor in een gesprek, maar dan vaak tussen 'neus en lippen' door en dan snel weer naar het volgende onderwerp."

BETEKENISVOLLE RELATIE

Het wordt ook wel eens 'onderschatte rouw' genoemd. „Je zou het verlies van een broer of zus kunnen zien als een vorm van 'niet-erkend verlies', zegt Minke Weggemans. „Niet-erkend verlies is een begrip dat gebruikt wordt voor verlies waar nog geen sociale gebruiken of rituelen voor bestaan. Reden voor het niet erkennen van het verlies is dat de relatie niet als betekenisvol gezien wordt en dus is het geen groot verlies.“ „De aanwezigheid van je broers en zussen is zo vanzelfsprekend als je jong bent, dat je je nauwelijks afvraagt wat voor soort relatie het is", meent Weggemans. „Ze zijn gewoon je broer of zus omdat ze dezelfde ouders hebben. Daar heb je zelf niets voor hoeven doen.“ Als broers en zussen het ouderlijk huis verlaten, zien ze elkaar meestal een

tijdlang veel minder. Op oudere leeftijd wordt de band tussen broers en zussen weer wat intensiever. „Ik ken iemand van 92 die thuis met z'n vijven waren. Inmiddels zijn haar broers en zussen overleden. Zij sprak droevig: „Nu ben ik helemaal alleen“. Je hebt toch je kinderen nog, zei ik. Maar voor haar gevoel is ze helemaal alleen. De enige die over is van het oorspronkelijke gezin. Dat bewijst wel dat het een sterke band is.“

DEZELFDE MAKELIJ

„Behalve door de familieband zijn broers en zussen ook door de bloedband met elkaar verbonden. Ze zijn mensen van hetzelfde vlees en bloed, van dezelfde 'makelij'“, zegt Weggemans. „Ze hebben dezelfde aanleg en erfelijke factoren. De schok dat de dood zo dichtbij komt als je broer of zus overlijdt, geeft je haast een onwerkelijk gevoel over je eigen leven. Als iemand van 'dezelfde makelij, iemand van hetzelfde vlees en bloed, zo maar dood kan gaan dan had ik het net zo goed zelf kunnen zijn'. Komt de dood ook zo dichtbij als je nauwelijks een band met elkaar had? Je zou kunnen denken dat

het verlies van een broer of zus alleen dichtbij komt als je ook een hele hechte band met hem of haar had. Maar het tegendeel blijkt waar te zijn. Als er een broer of zus dood gaat met wie je een afstandelijke of moeilijke relatie had, is dat misschien nog wel pijnlijker omdat je kans om de relatie te verbeteren nu ook voorbij is. Dat kan heftige gevoelens van spijt en teleurstelling oproepen en leiden tot een groot gevoel van gemis. Als je broer of zus overlijdt valt er niet alleen 'iemand ander' weg uit je leven, maar ook een stuk van jezelf. Met de broer of zus sterft ook een stuk van je eigen identiteit. Er gaat een stuk van je verleden weg.“

LEZINGEN EN WORKSHOPS

Minke Weggemans schreef het boek 'Broederziel alleen'. Ze werkt als pastoraal therapeut, begeleidt gespreksgroepen, rouwgroepen en uitvaarten en geeft lezingen en workshops. Het doel van haar boek is een hulp te zijn voor mensen die zich willen bezinnen op de vraag wat hun broer of zus voor hen betekent. In het boek komen de volgende onderwerpen aan de orde: relatie tussen broers en zussen, gevoelens en gedachten, veranderingen in het gezin, het rouwproces en begeleiding.

„Je zou het verlies van een broer of zus kunnen zien als een vorm van 'niet-erkend verlies'“

Speciaal voor leden van Perspectief

KORTINGSBON

Op vertoon van uw ledenpas en deze bon in de boekhandel, krijgt u het boek

Broederziel alleen?
van Minke Weggemans

voor € 12,00
i.p.v. € 14,50

ISBN 90 435 1169 2
Bon geldig vanaf
1 april 2006 – 30 juni 2006
EAN/Actienummer:
(0000)901-09072

Vanwege haar eigen ervaringen en omdat ze het onderwerp 'rouwen om een broer of zus' landelijk op de kaart wil zetten om mensen te helpen, heeft Weggemans besloten zich alleen met dit onderwerp bezig te houden. Ze geeft lezingen en workshops. PCOB-afdelingen kunnen haar vragen voor een middag of avond tegen een vergoeding. Afdelingen kunnen Minke Weggemans rechtstreeks benaderen op telefoonnummer (0575) 57 09 91.